

ONTWERP-PROJECTPLAN WATERWET ex art. 5.4

Waterwet

Datum: 11 december 2018
Kenmerk: 2018147266/2018147338
Onderwerp: ontwerp-projectplan voor realisatie ecologische verbindingszone Geldermalsen

Het college van dijkgraaf en heemraden van Waterschap Rivierenland (WSRL) besluit, gelet op artikel 5.4 van de Waterwet, het onderhavige ontwerp-projectplan tot realisatie ecologische verbindingszone Geldermalsen vast te stellen en uit te voeren in overeenstemming met het bepaalde in dit projectplan.

1. Projectbeschrijving

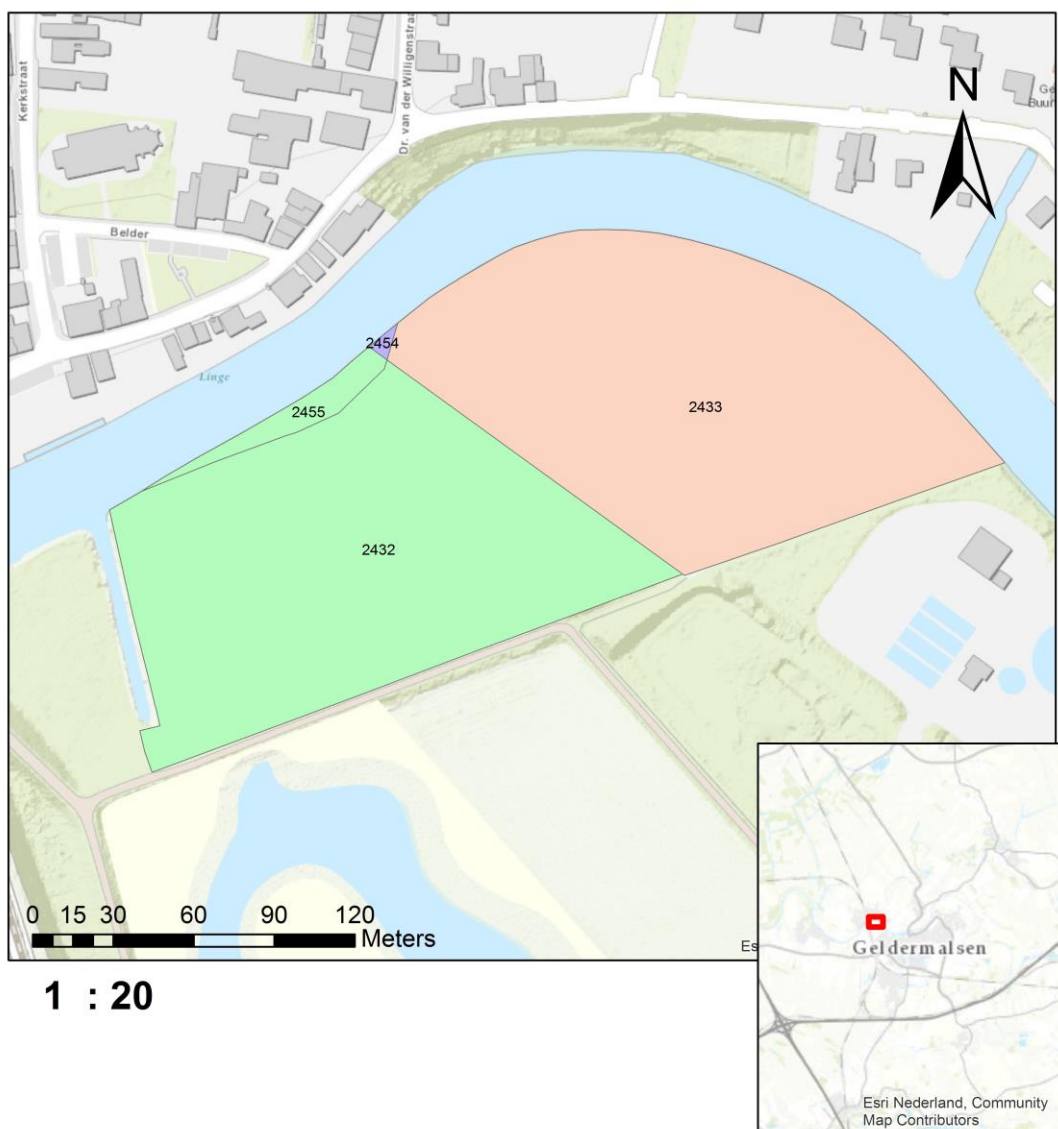
Op grond van artikel 5.4, eerste lid, van de Waterwet geschiedt de aanleg of wijziging van een waterstaatswerk door of vanwege de beheerder overeenkomstig een daartoe door hem vast te stellen projectplan. Het plan dient tenminste een beschrijving te bevatten van het betrokken werk en de wijze waarop het wordt uitgevoerd, alsmede een beschrijving van de te treffen voorzieningen gericht op het ongedaan maken of beperken van de nadelige gevolgen van de uitvoering van het werk, aldus artikel 5.4, lid 2, Waterwet.

1.1 Beschrijving betrokken werk

De aanleg van de ecologische verbindingszone wordt uitgevoerd op drie percelen ten zuiden van rivier de Linge. Aan deze percelen bevindt zich het Trichtsevoetpad. Deze verbindt Geldermalsen met het bovengelegen Tricht. In figuur 1 staan de betrokken percelen weergegeven. De bijbehorende kadastrale gegevens per betrokken perceel staan hieronder weergegeven.

- Gemeentecode: GDM00
Sectie: F
Perceelnummer: 2432
- Gemeentecode: GDM00
Sectie: F
Perceelnummer: 2433
- Gemeentecode: GDM00
Sectie: F
Perceelnummer: 2455

Project Percelen Geldermalsen

Figuur 1 Project percelen Geldermalsen

Perceel 2454 komt in de te realiseren ecologische verbindingzone te liggen. Echter worden hier geen werkzaamheden waardoor het perceel in de huidige staat wordt gehandhaafd.

Het project bij Geldermalsen is onderdeel van de realisatie van een ecologische verbindingzone. Hierin staat het ruimte creëren voor de ecologie centraal waarbij de kaderrichtlijn water (KRW) doelstellingen moeten worden gehaald. De ecologische verbindingzone krijgt tegelijkertijd een waterbergende functie.

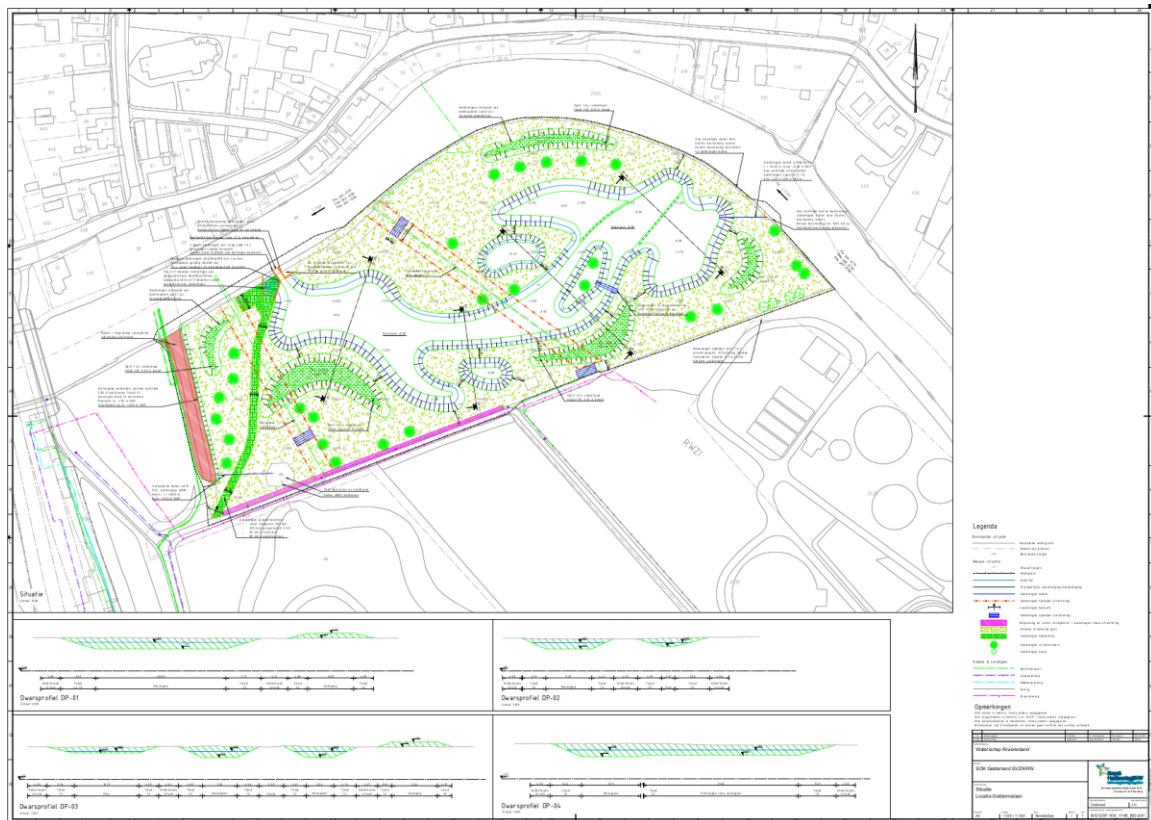
De waterberging wordt stroomafwaarts aangesloten op de Linge. Deze (smalle) opening zal worden afgesloten met een speciaal ontworpen constructie ter bescherming van de scheepsvaart en de verbindingzone. Stroomopwaarts zal de verbindingzone met behulp van een betonnen duiker worden aangesloten op de Linge om een lichte stroming ten behoeve van de flora en fauna mogelijk te maken.

De verbindingzone gaat natuurlijk ogen vanwege de variatie in vormen en hoogtes. Verschillende verhogingen en poelen worden gerealiseerd voor een grotere ecologische variatie. Voor de afvalwaterzuivering wordt een extra verhoging met groenvoorzieningen ingepast om deze af te schermen en zo een hoogwaardiger landschappelijk beeld te creëren voor de omwonenden.

Te verrichten werkzaamheden:

- De betrokken percelen worden afgegraven en krijgen wisselende taluds en dieptes zoals weergegeven in Figuur 2 en bijlage 2. Dit in samenspraak met de ecooloog van de provincie. De berging wordt maximaal tot een diepte van -0,50m NAP afgegraven. De maximale breedte van de nevengeul waar permanent water in staat is 35m.
- De duiker die stroomopwaarts gaat zorgen voor de verbinding met de Linge wordt aan weerszijden voorzien van een houten damwand om uitspoeling te voorkomen. De BOB (bodem onderkant buis) van de duiker wordt hoger dan de bodem van de berging geplaatst om het dichtslibben van de duiker te voorkomen.
- De nevengeul wordt stroomafwaarts weer aangesloten op de Linge. Gekozen is voor een smalle openingen waar tijdens het onderhoud van de geul een rooster in geplaatst kan worden. Dit om ervoor te zorgen dat het vrijgekomen maaisel opgevangen en verzameld kan worden te voorkomen dat het de Linge instroomt. Om het plaatsen van het rooster mogelijk te maken zullen enkele damwanden met trekankers geplaatst worden. Dit om ervoor te zorgen dat de machine veilig en stabiel staat tijdens het erin hijsen van het rooster. Ook zal een strook grasbetonsteen worden aangelegd zodat het gebied goed begaanbaar is.
- Ten westen van perceel 2432 wordt de al bestaande watergang verbreed en de in en naast de watergang aanwezige begroeiing verwijderd om de waterafvoer vanuit het achterliggende gebied te bevorderen.

- De op de hiervoor genoemde watergang aangesloten duiker Ø315 zal worden vervangen door een nieuwe betonnen duiker Ø800. Er is hier bewust gekozen de watergang niet open te leggen om het gebied bereikbaar te houden voor het uitvoeren van onderhoud.
- Van de twee aanwezige kabels (eigendom van KPN) kan de westelijke kabel volledig blijven liggen. De oostelijke kabel moet worden verdiept door middel van een gestuurde boring i.v.m. de geul
- De verbindingszone is en blijft afgesloten d.m.v. afrastering en is alleen vanaf het zuidwesten bereikbaar voor beheer en onderhoud.

Figuur 2: Definitief ontwerp Ecologische verbindingszone Geldermalsen

1.2 Wijze van uitvoering

De uit te voeren werkzaamheden bestaan voornamelijk uit grondverzet. Het grondverzet wordt voornamelijk uitgevoerd met behulp van tractoren met kiepers en graafmachines. De gegraven grond wordt deels hergebruikt voor de realisatie van de verhogingen binnen het gebied. Voor de werkzaamheden wordt een bijbehorende grondbalans en grondstromenplan opgesteld.

Te verrichten werkzaamheden:

- Voor de start van de graafwerkzaamheden wordt het terrein gereed gemaakt om de graafwerkzaamheden te beginnen. Hieronder valt het verwijderen van begroeiing en bomen, het frezen van de grond waar graafwerkzaamheden gaan plaatsvinden en het aanbrengen van

tijdelijke afrasteringen en overkluizingen. Bij de inlaat worden damwanden geslagen.

- Bij de graafwerkzaamheden wordt ca 16.000 m³ grondverzet.
- De duiker wordt geplaatst met behulp van damwanden om de plaatsing droog te kunnen laten plaatsvinden. De duiker wordt op -0.30m NAP geplaatst. De 4,00m brede gronddam wordt gebruikt voor onderhoudsvoertuigen. Dit geldt ook na de realisatie.
- De kabel (KPN) wordt verplaatst met een gestuurde boring. De lengte van de boring wordt ca. 75m.
- De door het waterschap gewenste vegetatie wordt geplant/gezaaid. Daarnaast wordt de ijsvogelwand gerealiseerd aan de noordzijde van het gebied.
- Huidige duiker wordt vervangen voor nieuwe betonnen duiker (Ø315 PVC voor Ø800mm, L=28,00m)
- Hekwerken en nieuwe afrastering van het waterschap ter afbakening van de ecologische verbingszone.
- Grasbetonstenen worden geplaatst en de damwanden met trekankers worden op locatie aangebracht.
- In het midden van de geul zal een klein eilandje ontstaan. Om dit bereikbaar te houden voor beheer en onderhoud zullen hier permanente dregline schotten worden geplaatst die in de toekomst als brug zullen functioneren.
- Doorvoeren leggerwijziging bij het waterschap. De berging krijgt een A-status binnen de legger mede vanwege de KRW- en EVZ-doelstellingen.

1.3 Te treffen voorzieningen

Tijdens de graafwerkzaamheden zal het grondtransport van de ontgravingen via het Trichtsevoetpad of via de waterzuivering gaan. Het Trichtsevoetpad is de enige toegangsweg richting een grotere ontsluitingsweg en is zeer smal. Waar nodig worden stalen rijplaten neergelegd ter bescherming van het fietspad. Eventueel zullen fietsers moeten worden omgeleid.

Tijdens de gehouden inloopavond met de omgeving hebben sommige bewoners hun zorgen geuit voor overlast van muggen en ganzen. Hiervoor is een risicoanalyse gemaakt (bijlage 1) om na te gaan of er overlast wordt verwacht door het aanleggen van de EVZ. Indien dit het geval is zullen hiervoor extra voorzieningen moeten worden getroffen. Uit onderzoek kan het volgende geconcludeerd worden:

Voor muggen en knutten: De locatie valt onder risicoklasse 1. Dat betekent dat er geen toename van steken tot een toename van een enkele steek wordt verwacht.

Voor ganzen: is de verwachting op overlast minimaal door de gekozen inrichting. Verder zal tijdens de uitvoering onderzocht worden om luzerne of gewone rolklaver aan het grasmengsel toe te voegen om het risico op ganzen nog verder te verkleinen.

Indien een belanghebbende ten gevolge van dit besluit schade lijdt of zal lijden, die redelijkerwijs niet of niet geheel te zijnen laste behoort te blijven en ten aanzien waarvan de vergoeding niet of niet voldoende anderszins is verzekerd, kan op grond van artikel 7.14 van de Waterwet een verzoek om schadevergoeding worden ingediend. Dit verzoek moet worden ingediend bij het college van dijkgraaf en heemraden van Waterschap Rivierenland, Postbus 599, 4000 AN Tiel.

2. Toetsing Waterwet

De toepassing van de Waterwet is op grond van artikel 2.1 van de Waterwet gericht op:

- a. voorkoming en waar nodig beperking van overstromingen, wateroverlast en waterschaarste, in samenhang met
- b. bescherming en verbetering van de chemische en ecologische kwaliteit van watersystemen en
- c. vervulling van maatschappelijke functies door watersystemen.

2a. Overstromingen, wateroverlast en waterschaarste

De ecologische verbindingszone te Geldermalsen is getoetst aan de beleidsregels van waterschap Rivierenland door waterschap Rivierenland. Door de waterbergende functie van de verbindingszone reduceert de kans op overstromingen in de omgeving -en stroomopwaarts van Geldermalsen. De verbindingszone wordt stroomafwaarts aangetakt op de Linge om erosie door stroming te voorkomen. Door de continue constante wateraanvoer door de Linge zullen er geen gevolgen zijn betreft waterschaarste. De komst van de ecologische verbindingszone zal daar geen verandering in brengen.

2b. Chemische en ecologische kwaliteit

Een van de vooraf gestelde doelen was de verbetering van de ecologische waterkwaliteit. Het ontwerp bevordert de ecologische kwaliteit. In het ontwerp zijn natuurvriendelijke oevers, losstaande poelen, ondiepere poelen en verschillende hoogteprofielen opgenomen. Naast een verbetering van de waterkwaliteit zorgen de hiervoor genoemde inpassingen voor verschillende habitatvoorzieningen voor vissen en vogels. Daarnaast wordt met de komst van een duiker een lichte stroming gecreëerd. Dit is zowel bevorderend voor de ecologische als chemische kwaliteit van het water.

2c. Gevolgen maatschappelijke functies watersysteem

De maatschappelijke functies van het watersysteem worden niet aangetast. De verbindingszone zorgt voor een verbeterd watersysteem en heeft louter positieve gevolgen voor de omgeving. De landschappelijke kwaliteit wordt groter vanwege de veranderende functie van de betrokken percelen (landbouw naar natuur). Daarnaast is in het ontwerp is rekening gehouden met het uitzicht vanaf Tricht op de verbindingszone. Er worden extra bomen geplaatst ter hoogte van de afvalwaterzuivering. Het gebied is nu niet opengesteld voor recreatie. Deze situatie wijzigt niet.

Conclusie

Uit de toetsing van het project, aan artikel 2.1 waterwet, kan worden geconcludeerd dat de komst van de ecologische verbindingszone positieve gevolgen heeft voor de omgeving. Het huidige DO voldoet aan artikel 2.1 van de waterwet.

Onderbouwing:

- Draagt bij aan het functioneren van de Linge als ecologische verbindingzone. Het project geeft een bijdrage aan het creëren van habitatvoorzieningen voor vissen en vogels.
- Door de waterbergende functie wordt de kans op overstromingen en wateroverlast in de omgeving verminderd.
- Draagt bij aan het behalen van de KRW doelstellingen: met het project worden de ecologische en de chemische waterkwaliteit bevorderd.
- Verbetering landschappelijke kwaliteit.

3. Uitvoerbaarheid

3a. Planologische inpassing

Op grond van de Wet ruimtelijke ordening (Wro) zijn voor het gebied waar het project zal worden uitgevoerd de bestemmingsplannen Stationsgebied oost en Buitengebied 2018 vastgesteld. De werkzaamheden kunnen uitgevoerd worden binnen de vigerende bestemmingen. Echter, door wijziging van de hoofdfunctie ter plaatse van het bestemmingsplan Stationsgebied oost – van agrarisch naar natuur en water – is wijziging van de huidige bestemming 'Agrarisch' naar een bestemming waarin natuur en water mogelijk zijn, wenselijk. Het bestemmingsplan Stationsgebied oost biedt hiertoe een wijzigingsbevoegdheid. In samenspraak met de gemeente Geldermalsen is besloten om een wijzigingsplan op te stellen om de functie te wijzigen. Het wijzigingsplan kan naar verwachting medio 2019 worden vastgesteld.

3b. Andere noodzakelijke vergunningen en relevante besluiten

vergunningen/medling/ ontheffing	Juridische basis	Proceduretijd
Omgevingsvergunning (activiteit werk of werkzaamheden uitvoeren)	Wabo (aanleg)	14 weken
FF-ontheffingen in het kader van wnb, Beschermde gebieden	Wet natuurbescherming (wnb)	Vrijstelling
Watervergunning/ ontheffing van keur	Waterwet	8 weken
Vergunningen/meldingen K&L (KLIC)	WION	6 weken
Ontgrondingsverordening Gelderland (melding)	Ontgrondingswet	6 weken

Ontgrondingsverordening Gelderland (vergunning)	Ontgrondingswet	Vrijstelling
BBK-melding (aanbrengen grond)	Besluit bodemkwaliteit	5 werkdagen
BBK-melding (afgraven grond)	Besluit Bodemkwaliteit	5 werkdagen

3c. Planning

De werkzaamheden uitvoering zijn gepland tussen april 2019 en december 2019. Het totale traject ziet er als volgt uit:

Ontwerp projectplan waterschap	december 2018
Ter inzage (6 weken)	December 2018-januari 2019
Inspiraaknota	Januari 2019
Vaststellen projectplan	Februari 2019
Overige vergunningen	December 2018- februari 2019
Bestek, aanbesteding en uitvoering	April 2019- december 2019

3d. Overige uitvoeringsaspecten

Het grootste deel van het uit te voeren werk bestaat uit grondverzet. Hiernaast moeten een aantal overige werkzaamheden worden uitgevoerd. Voor het grondverzet gaat een omleiding of afzetting voor het fietsverkeer over het Trichtsevoetpad nodig zijn. Eventueel worden stalen rijplaten aangebracht voor de in/uitrit van de percelen. Wanneer nodig wordt de weg schoongehouden van de tijdens het vervoer verloren grond. Zoals eerder beschreven in hoofdstuk 1.2 vindt er verlegging van een kabel plaats. Deze wordt door middel van een gestuurde boring verlegd. Dit gebeurt in overleg met VolkerWessels en KPN.

Overige Onderzoeken:

- Verkennend bodemonderzoek: Lichte verontreiniging met zware metalen. Geen vervolgonderzoek nodig, aanvaardbare verontreiniging. (Verkennen bodemonderzoek Trichtsevoetpad, (december 2015))
- Archeologisch bodemonderzoek: Hoge verwachting archeologische resten. Graafwerkzaamheden met archeologisch begeleiding. (Boren in de restgeul van de Linge, (2015)). Onderzoek Kabels en Leidingen (KLIC): 2 kabels (eigendom KPN) lopen door projectgebied. Eventueel aanpassing in het ontwerp of verlegging van een kabel.
- Onderzoek niet gesprongen explosieven: Het onderzoeksgebied is gedeeltelijk verdacht op CE.
- Milieukundig bodemonderzoek
- Quick scan flora en fauna: Algemene broedvogels kunnen tot broeden komen. Om dit te voorkomen worden kades gemaaid voor het begin van het broedseizoen. (Quick scan wet natuurbescherming ruimtelijke ingrepen Culemborg, Geldermalsen en Lienden, (augustus 2018))
- Advies Risicoanalyse steekmuggen en knutten (aanleg geïsoleerdere poeltjes op perceelnr. 2433 en 2432 in Geldermalsen).

4. Beheer en onderhoud

De vorm van beheer en onderhoud verandert ten gevolge van de functieverandering van het projectgebied. Het gebied is eigendom van waterschap Rivierenland en zal ook beheerd worden naar het onderhoudsbeleid van het waterschap.

De belangrijkste onderhoudsvorm van het te beheren land betreft maaien en vervolgens het afvoeren van het maaisel. Het is mogelijk de natuurvriendelijke oevers zowel vanaf het land als vanaf het water te onderhouden. Deze keuze ligt bij het waterschap.

Het terrein is exclusief bereikbaar voor onderhoudsvoertuigen. Deze moeten gebruikmaken van het Trichtsevoetpad.

5. Procedure en zienswijze

Het ontwerp voor de ecologische verbindingszone is tot stand gekomen in samenwerking met de betrokken partijen. Dit betreft waterschap Rivierenland, gemeente Geldermalsen en de omwonenden.

Op 3 oktober 2018 zijn omwonenden betrokken bij het ontwerp van de ecologische verbindingszone in de vorm van een inloopbijeenkomst. Hier werd het VO gepresenteerd en toegelicht door Royal HaskoningDHV en waterschap Rivierenland. De aanwezigen hebben het VO positief ontvangen. Echter waren er nog een paar zorgen met betrekking op overlast van muggen en ganzen. Dit is nog eens nader onderzocht en er kan geconcludeerd worden dat de kans minimaal is.

Belanghebbenden en ingezetenen van het waterschap kunnen binnen zes weken na bekendmaking van dit ontwerp-besluit hun zienswijze over dit ontwerp kenbaar maken. Dit kan zowel schriftelijk als mondeling.

Schriftelijke zienswijzen dienen te worden gericht aan het College van Dijkgraaf en Heemraden van Waterschap Rivierenland, Postbus 599, 4000 AN Tiel. Mondeling kunt u uw zienswijze kenbaar maken bij mevrouw F. Timmermans - Haroun (bereikbaar op telefoonnummer 0344 649 194). U kunt uw zienswijze ook digitaal indienen via het daartoe bestemde formulier. Daarvoor moet u beschikken over een elektronische handtekening (DigiD). Wij verwijzen u daarbij naar onze website onder het kopje "Regelen en aanvragen".

6. Contactpersoon

Mevrouw F. Timmermans treedt namens Waterschap Rivierenland op als projectleider. zij is bereikbaar op telefoonnummer 0344 649 194 en via e-mail f.timmermans@wsrl.nl

7. Bronnen

- Gemeente Geldermalsen, Derks Stedenbouw b.v., (januari 2011), Bestemmingsplan Stationsgebied Oost
- Royal HaskoningDHV, (augustus 2018), VO ecologische verbindingzone locatie Geldermalsen
- RPS Advies- en ingenieurs bureau b.v., (December 2015), Verkennend bodemonderzoek Trichtsevoetpad Geldermalsen
- Archol Leiden, P. van de Geer, (2015), Boren in de restgeul van de Linge
- Waterschap Rivierenland, (26 februari 2018), Model projectplan WSRL versie 19.1
- Viridis onderzoeksbureau voor natuur en landschap, J. Hooymans, (augustus 2018), Qiuckscan wet natuurbescherming ruimtelijke ingrepen Culemborg, Geldermalsen en Lienden
- Esri Nederland, Waterschap Rivierenland (oktober 2017), Vastgestelde legger wateren
- Gemeente Geldermalsen, BügelHajema, (2018), Bestemmingsplan Buitengebied 2018
- Waterschap Rivierenland, (22 november 2018) Advies Risicoanalyse steekmuggen en knutten (aanleg geïsoleerdere poeltjes op perceelnr. 2433 en 2432 in Geldermalsen).

Bijlage 1

Bezoekadres De Blomboogerd 1, 4003 BX Tiel
Postadres Postbus 599, 4000 AN Tiel
T (0344) 64 90 90 **F** (0344) 64 90 99
E info@wsrl.nl **I** www.waterschaprivierenland.nl
Bank IBAN NL93 NWAB 0636 7572 69
BIC NWABNL2G

Memo

Onderwerp: Advies Risicoanalyse steekmuggen en knutten (aanleg geïsoleerdere poeltjes op perceelnr. 2433 en 2432 in Geldermalsen).

Datum: 22 november 2018

Op de percelen van Waterschap Rivierenland met perceelnr. 2433 en 2432 (Sectie F, GDM00) wordt vanuit de Samenwerkingsovereenkomst tussen Waterschap Rivierenland en Provincie Gelderland een ecologische verbindingszone aangelegd. Op bovengenoemde percelen zullen o.a. geïsoleerde kleine poeltjes voor de kamsalamander worden aangelegd. De overige delen van het perceel worden zo ingericht dat er stromend water is (geul en delen met bodemverspruing).

Om een inschatting te maken of de geïsoleerde poeltjes overlast met steekmuggen en knutten gaan veroorzaken, is een risicoanalyse uitgevoerd expliciet voor dit werk (dus niet voor toekomstige plannen).

Ganzen: op pagina 2 wordt een korte terugkoppeling gegeven over de risico op ganzen op bovengenoemde percelen.

Risicoanalyse steekmuggen en knutten:

Met behulp van de Leidraad Risicomanagement Overlast Steekmuggen en Knutten¹, welke is ontwikkeld samen met de universiteit, is een risicoanalyse uitgevoerd voor het landschapselement 'droogvallend water'. Het droogvallend water bestaat uit geïsoleerde kleine poeltjes. De overige delen zijn zo gemaakt dat er stromend water is (geul en delen met bodemverspruing).

Het oppervlak (m²) van het droogvallend water waarvoor risico is gescoord is <500 m². Het oppervlak, permanentie en mate van isolatie van het potentieel broedgebied voor stekende insecten, bepaalt de mate van overlast.

¹ <https://www.wur.nl/nl/artikel/Leidraad-Risicomanagement-Overlast-Steekmuggen-en-Knutten.htm>

De afstand tot bebouwing/woning(en) waarvoor het risico worden berekend is ca. 70 m. Deze valt in de risicotool onder de categorie (max.) 100 m.

Aanwezige maatregelen in het inrichtingsplan:

1. Potentiele broedplaatsen worden geïsoleerd met opgaande vegetatie of beplanting. Door isolatie van broedplaatsen met bosschages (dus met aanwezigheid van windluwe gedeelten) zal de stekende insecten kort bij de broedplaats houden.
2. Er ligt een barrière, ter voorkoming dat opslag (bossages) als corridor aaneengesloten naar bebouwing lopen. Barrières zijn in dit geval struiken daar waar de bewoning niet is.
3. De Linge vormt als open water een barrière tussen het gebied en de bebouwing. In de leidraad is voor een dergelijke barrière geen correctie mogelijk, en is het werkelijke risico **kleiner** dan het berekende risico.

Conclusie risicoanalyse:

De locatie valt onder risicoklasse 1. Dat betekent dat er geen steken worden verwacht tot een enkele steek.

Risico op ganzen:

Conform het inrichtingsplan komen er geen grote open vlakken die het aantrekkelijk maken voor ganzen. Er komen veel struiken en het zal gefaseerd onderhouden gaan worden. Gefaseerd onderhoud wil zeggen dat er een stuk gemaaid wordt en een stuk niet.

De oevers langs de Linge worden voor ganzen niet aantrekkelijker gemaakt, waardoor ze niet makkelijk de oever op kunnen lopen.

Om de risico op ganzen nog verder te verkleinen, zullen mogelijkheden onderzocht worden om luzerne of gewone rolklaver aan het grasmengsel toe te voegen. Voor meer informatie hierover zie link:

<https://www.bij12.nl/onderwerpen/faunazaken/faunaschade-preventiekit-fpk/module-ganzen/>

Bijlage 2 Definitief ontwerp Ecologische verbindingszone Geldermalsen

Separaat document, tekeningnummer BG1287-100_1145_BO-201.